

13. The ups and downs of national income over the time are known as _____.
- a) Economic development   b) Business Cycle
c) Balance of payments   d) Government policies.
- Q. 2) Write Short Note (any three) (15)**
1. Classification of market.
  2. Oligopoly
  3. Fixed & Variable cost
  4. Quasi Rent
  5. Gross & Net Interest
- Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)**
1. State any three difference between monopoly & perfect competition
  2. Explain the Risk, uncertainty theory of profit.
  3. Explain what do you mean by Monopoly and state basic features of monopoly market.
  4. State the Internal Economies of Large scale production firms.
- Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)**
1. Differentiate between Micro and macro Economics.
  2. State & explain the different types of price elasticity with diagrams.
  3. What are the limitations faced by market mechanism? Explain it.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य   २) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्र. १) खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)**
१. ----- या दोन प्रमुख शाखा अर्थशास्त्रात आहेत.
अ) सूक्ष्मलक्ष्यी व समग्रलक्ष्यी   ब) मागणी व पुरवठा
क) वस्तु व श्रम बाजार   ड) ह्या पैकी कोणतेही नाही
  २. पैशामुळे अनेक प्रकारची कामे ----- ने करणे सुलभ होते.
अ) सामाजिक खर्च   ब) बाजार यंत्रणा
क) निवडीचे स्वातंत्र्य   ड) ह्या पैकी कोणतेही नाही
  ३. किंमतीत वाढ झाल्यामुळे मागणीत झालेल्या घसरणीला ----- म्हणतात.
अ) विस्तार   ब) वाढ
क) संकोच   ड) मागणी
  ४. वस्तूची मागणी जास्तीत जास्त ----- असते.
अ) टिकाऊ वस्तू   ब) विशिष्ट वस्तू
क) चैनीच्या वस्तू   ड) गरजेच्या वस्तू
  ५. चांगल्या उत्पादन तंत्राचा वापर करून ----- उपलब्ध होतात.
अ) बचती   ब) खरेदी-विक्री बचती
क) तांत्रिक बचती   ड) व्यवस्थापकीय बचती
  ६. उत्पादनानुसार ----- प्रत्यक्षपणे बदलते असतात.
अ) सरासरी खर्च   ब) स्थिर खर्च
क) बदलता खर्च   ड) सीमांत खर्च
  ७. कोणत्याही वस्तूचा खरा खर्च ----- असतो.
अ) उत्पादनाचा खर्च   ब) वैकल्पिक खर्च

- क) राष्ट्रीय खर्च ड) ह्या पैकी कोणतेही नाही
८. अतिदीर्घ कालावधी बाजाराला ----- असे सुद्धा म्हटले जाते.
अ) स्थानिक बाजार ब) राष्ट्रीय बाजार
क) चिरकाल टिकणारा बाजार ड) अल्पकालीन बाजार
९. दीर्घकाळात मत्तेदार सर्वसाधारणपणे ----- नफा कमवितात.
अ) अतिवाजवी अटकाव ब) वाजवी
क) सरासरी ड) ह्यापैकी कोणतेही नाही
१०. ----- बाजारात कमीत कमी संस्थेने विक्रेते असतात.
अ) द्विमत्तेदारी ब) मत्तेदारी
क) मालकी ड) अल्पविक्रेता शिकार
११. एखाद्या बाजारात भांडवलाच्या वापरासाठी दिलेल्या किमतीला ----- म्हणतात.
अ) नफा ब) व्याज
क) तोटा ड) उत्पन्न
१२. सध्याचे उत्पन्न आणि त्यासाठी केलेला मागील खर्च यामधील अधिक्य म्हणजे ----- होय.
अ) नफा ब) व्याज
क) तोटा ड) उत्पादन
१३. राष्ट्रीय उत्पन्नातील चढ-उतारास सद्यस्थितीतील ----- असे म्हटले जाते.
अ) आर्थिक विकास ब) व्यावसाय चक्र
क) विनिमय संतुलन ड) शासकिय धोरणे
- प्र. २) टिपा लिहा. (कोणतेही ३) (१५)
१. बाजाराचे वर्गीकरण
२. अल्पविक्रेताधिकार
३. स्थिर आणि बदलता खर्च
४. आभास खंड
५. मिश्र आणि निव्वळ व्याज
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा. (२०)
१. मत्तेदारी आणि पूर्ण स्पर्धा यामधील तीन फरक सांगा.
२. नफ्याच्या सिद्धान्तातील जोखीम आणि अनिश्चितता यांचे स्पष्टीकरण द्या.
३. मत्तेदारी म्हणजे काय व मत्तेदारी बाजाराची मूलभूत वैशिष्ट्ये सांगा.
४. मोठ्या प्रमाणातील उत्पादनात असलेल्या अंतर्गत बचतीची चर्चा करा.
- प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (१५)
१. सूक्ष्मलक्ष्यी अर्थशास्त्र आणि समग्रलक्ष्यी अर्थशास्त्र यातील फरक स्पष्ट करा.
२. आकृतीच्या साहाय्याने किंमत लवचिकतेचे विविध प्रकार विशद करा आणि ते स्पष्ट करा.
३. बाजार यंत्रणेला नोंद घ्याव्या लागणाऱ्या मर्यादा कोणत्या? त्याचे स्पष्टीकरण द्या.